

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
t. č. ve X.
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2022 č.j. OAM-44/LE-LE05-LE05-R2-2016

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2022 č.j. OAM-44/LE-LE05-LE05-R2-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 12. 4. 2016 rozhodnuto tak, že žalobci nelze udělit azyl pro existenci důvodů dle ustanovení § 15 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“)

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

a že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů dle ustanovení § 15a zákona o azylu.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě rekapituloval svůj azylový příběh, uvedl, že nedošlo k řádnému posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, žádost byla posouzena pouze formalisticky a zkratkovitě. Žalobci přitom ve vlasti hrozí vydírání, mučení i ztráta života, trestní stíhání proti žalobci vedené ve vlasti je účelovou a nezákonnou kriminalizací. Poukázal na to, že pochází z Čečenska, v období 1994-1996 měl aktivní podíl v boji o čečenskou nezávislost, roku 2008 byl přepaden maskovanými muži a násilně vyslýchán ohledně totožnosti bojovníků za čečenskou nezávislost, následně byl zbit a X., což prokázal, mučen a vyslýchán byl již i mezi lety 2000 a 2001, žalobce byl opakovaně násilím nucen k udávání spolubojovníků a mučen, útoky měly za cíl donutit jej ke spolupráci, z důvodu stupňujících se útoků ze strany kadyrovců utekl do Evropy, kde žil ze strachu v anonymitě. Situaci v Čečensku považoval za rozpornou s právním státem a dodržováním základních práv a svobod, při posuzování žádostí uprchlíků ze severního Kavkazu včetně Čečenska je dle jeho názoru třeba obezřetného postupu, neboť tam dochází k masivnímu a závažnému porušování lidských práv včetně falešných obvinění ve vykonstruovaných procesech. Ohradil se proti tomu, že nedošlo k řádnému posouzení jeho azylového příběhu, vyhodnocení bylo formalistické, ochrana mu byla odepřena. Trestní stíhání vedené proti němu ve vlasti považoval za vykonstruované, jeho cílem je vzbudit dojem u orgánů jiných států, které by mohly žalobci poskytnout ochranu, že žalobce opustil Čecensko poté, co se dopustil domnělé trestné činnosti, dále je jeho cílem předání žalobce do moci místních složek k dalšímu mučení a vydírání. Poukazoval na to, že je stíhán za domnělou X., její vyšetřování stojí na jediné výpovědi svědkyně, která navíc v průběhu řízení opakovaně měnila výpověď ohledně identity pachatele, žalobce (resp. jeho zástupci) dosud nebylo umožněno nahlédnout do spisu vedeného v rámci trestního řízení ve vlasti (a to údajně až do doby, než bude přítomen na území domovského státu!), žalobce tak svou nevinu nemůže prokázat ani před orgány České republiky, aniž by sám vycestoval do domovského státu. Odkazoval též na to, že na X., proměnlivé svědectví žalobkyně má pochybnou výpovědní hodnotu, jediný podezřelý z X., dané vyšetřování není řádné ani důvodné, proces je vykonstruovaný, má žalobci znemožnit získání mezinárodní ochrany v ČR.
3. Uvedl, že klauzule vylučující udělení azylu (§ 15 zákona o azylu) (dále jen „vylučující klauzule“) byla uplatněna bez ohledu na kontext a zprávy o zemi původu popisující metody ruských státních orgánů při pronásledování nepohodlných osob, tvrzené důvody pro neudělení mezinárodní ochrany jsou zástupné, uplatnění vylučující klauzule bylo nezákonné, přístup žalovaného byl formalistický. Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) opakovaně konstatuje porušení práva na spravedlivý proces a potlačování práv občanů Ruské federace a autonomní republiky Čečenska, z možnosti udělení azylu byl žalobce vyloučen jen proto, že s ním bylo zahájeno trestní stíhání v zemi, jež není právním státem. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) vyslovený v této věci (ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020), dle něž je třeba vždy pečlivě posuzovat

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

splnění podmínek pro uplatnění vylučujících klauzulí, v tomto ohledu se nelze bez dalšího spolehnout na vydávací rozhodnutí trestního soudu. S odkazem na rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2011 č.j. 4 Azs 60/2007 – 136 žalobce tvrdil, že k uplatnění vylučujících klauzulí je třeba důvodného podezření, které je podloženo přesvědčivými důkazy, nikoliv jen domněnkami, i přes snížený důkazní standard je třeba klást důraz na presumpci neviny, jde o extrémní opatření vyžadující obezřetný přístup. Nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že není oprávněn hodnotit účelovost trestního stíhání ve vlasti, naopak povinností žalovaného bylo vypořádat se s referencemi žalobce na nesrovnalosti a zjevné excesy při dodržování práva na spravedlivý proces. Uváděl, že v Ruské federaci je vedena řada vykonstruovaných trestních procesů, lze očekávat zhoršení situace v oblasti ochrany základních lidských práv, okolnosti spjaté s konkrétním trestním řízením nelze přehlížet, mimořádnou a jasnou indicií svědčící o nezákonnosti stíhání žalobce ve vlasti je mezi jinými zejména nemožnost nahlédnout do trestního spisu. V daném ohledu upozornil i na zprávy o zemi původu a individuální poměry žalobce zařaditelné do kontextu situace ve vlasti, těmito okolnostmi se měl žalovaný pečlivě zabývat, zvláště když v azylovém řízení byla doložena řada podkladů prokazujících vykonstruovanost trestního stíhání. Žalovaný však postupoval nedůsledně a navíc mnohokrát překročil standardní lhůty pro rozhodování.

4. Zdůraznil, že aplikace vylučující klauzule dle ust. § 15 zákona o azylu je založena v podstatě pouze na výpovědi svědkyně (jako na jediném přímém důkazu), která ji však změnila zcela náhle a v neprospěch žalobce, proti tomu stojí zprávy o poměrech v Ruské federaci, resp. Čečenské autonomní republice, prokazující porušování základních lidských práv a rovněž věrohodné a podložené výpovědi žalobce, který se po celou dobu držel identické a vnitřně nerozporné dějové linie a k tomu doložil četné doklady a prohlášení včetně stanoviska X. prokazujícího vykonstruovanost obvinění. Žalovaný toto stanovisko i prohlášení dalších osob považoval za nevěrohodná, aniž by to však přesvědčivě odůvodnil. Tedy, za situace, kdy na jedné straně stojí jediná svědecká výpověď a na straně druhé četné materiály předložené žalobcem, četné informace o zemi původu a celistvá výpověď žalobce, žalovaný dospěl k vnitřně rozpornému závěru, že pravděpodobnost spáchání zločinu žalobcem ve vlasti, i pravděpodobnost jeho nespáchání, dosahuje 50 %, což je shodou okolností přesně minimální hranicí, která dle judikatury umožňuje žalovanému aplikaci vylučovací klauzule. K tomu žalobce namítal, že hodnocení podkladů žalovaným je zcela odtrženo od reality, není též zřejmé, jak žalovaný k údaji o 50% došel a proč se spolehl na výpověď jediné osoby, která dle žalovaného převážila souhrn všech dokladů a informací o zemi původu, jež svědčí ve prospěch žalobce. Konstatoval, že jeho situace byla hodnocena zkratkovitě a formalisticky, v zemi původu mu hrozí závažná újma, diplomatické záruky dané v extradičním řízení zůstanou po vystoupení Ruské federace z Rady Evropy jen negarantovatelným příslibem, jeho návratem do země původu bude porušena zásada nenavrácení.
5. Nesouhlasil ani s aplikací vylučující klauzule dle § 15a zákona o azylu, neboť se nedopustil vážného zločinu. S odkazem na judikaturu (zejm. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2020 č.j. 7Azs 213/2020-25 a ze dne 1. 2. 2017 č.j. 6 Azs 309/2016-28) argumentoval, že při hodnocení pojmu „vážný zločin“ je třeba jednání posoudit též individuálně, výše trestu sama o sobě nerozhoduje, kvalifikace jednání dle vnitrostátního práva jako „zvlášť závažný zločin“ je pouze jedno z více nezbytných kritérií, zločin musí dosahovat vysokého stupně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

závažnosti, zároveň aspekty zločinu z hlediska vylučující klauzule dle § 15a zákona o azylu jsou jiné než u vylučující klauzule dle § 15 zákona o azylu. Poukázal na to, že v X. a na území České republiky byl do té doby osobou bezúhonnou, k těmto důležitým okolnostem však žalovaný detailně nepřihlédl. Dále uvedl, že litoval skutečností, které se staly, a situace, ve které se vlivem nepříznivého sociálního prostředí v zemi původu ocitl, chce se odvrátit od minulosti a žít jiný život. Uzavřel, že vylučující klauzuli dle ust. § 15a zákona o azylu lze aplikovat toliko v extrémních případech, přičemž u žalobce nebyly stanovené podmínky splněny, rozhodnutí je proto nezákonné.

6. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby mu soud udělil některou z forem mezinárodní ochrany, případně aby napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Uvedl, že napadené rozhodnutí je zákonné, byl zjištěn skutečný stav věci, žalovaný se zabýval všemi okolnostmi sdělenými žalobcem a opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí. Zmínil, že v případě uplatnění vylučujících klauzulí se již důvody pro udělení mezinárodní ochrany nezkoumají.
8. Shledal, že na případ žalobce je nutné aplikovat vylučující klauzuli dle ust. § 15 zákona o azylu, neboť existuje důvodné podezření, že se na území Ruské federace dopustil vážného nepolitického zločinu, konkrétně X. Poukázal na usnesení Vrchního soudu v X. ze dne X., dle něž vyplývá z extradičních materiálů zcela konkrétní důvodné podezření, že žalobce X., z předložených materiálů vyplývá konkrétní soustava důkazů, podle kterých zjevně nejde o uměle vykonstruované trestní stíhání, byl splněn též důkazní standard vyžadovaný Ústavním soudem (vizte nález ze dne 11. 9. 2013 č.j. III. ÚS 1354/13). Uvedl, že o nebezpečnosti žalobce svědčí též okolnost, že se na území České republiky dopustil závažné násilné trestné činnosti, za niž byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání šesti let a trestu vyhoštění v trvání pěti let.
9. Konstatoval, že s ohledem na důvodné podezření ohledně spáchání X. je žalobce vyloučen též z možnosti udělení doplňkové ochrany, v napadeném rozhodnutí se žalovaný s existencí důvodného podezření řádně vypořádal, důležitá svědkyně změnila výpověď toliko z obav o svůj život, žalobce navíc popíral i svou trestnou činnost na území České republiky, za niž byl pravomocně odsouzen, žalobce byl trestně stíhán i v Německu, a to pro X. K odsouzení v České republice uvedl, že trestný čin X. spáchaný žalobcem byl vysoce společensky závažný a šlo o zvláště závažný zločin i ve světle azylového práva, tvrzené vykonstruovanosti nesvědčí žádné věrohodné indicie, při páčání zločinu X. byl žalobce velmi aktivní a užil přímé násilí vůči poškozenému, při prvním odsouzení v České republice mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v délce šesti let, což svědčí o jeho nebezpečnosti.
10. Uzavřel, že použití vylučujících klauzulí bylo oprávněné jak v případě azylu, tak i doplňkové ochrany. Navrhl žalobu zamítnout.

IV. Replika žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

11. V replice žalobce poukázal na to, že vyjádření žalovaného neobsahuje nic nového oproti odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvedl, že své předchozí jednání nerozpориje, ale jeho spáchání lituje. Následně se vyslovil k uplatnění zásady non-refoulement, namítal, že z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhlášené sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) vyplývá, že jde o závazek absolutní povahy bez výjimek z hlediska osobního a věcného vymezení. Tvrdil, že jeho případ je naprosto specifický, žalobce sám nemá žádnou možnost, jak po zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu setrvat na území České republiky, v současnosti je v X. a k jeho navrácení do Ruské federace dojde v rozmezí několika týdnů po právní moci zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu (což představuje onu specifickou okolnost). Tvrdil, že v současnosti již Ruská federace není vázána Úmluvou a nelze tak mít za relevantní ani diplomatické záruky poskytnuté Ruskou federací v extradičním řízení, které byly založeny právě na Úmluvě a na jejichž základě byla extradice povolena, nedodržení těchto záruk v případě vycestování do vlasti je již nyní zcela zřejmé, žalobci v zemi původu jednoznačně hrozí újma v rozporu s čl. 3 Úmluvy, a tím též s principem non-refoulement. Uzavřel, že nynější řízení před správním soudem je posledním a výhradním prostředkem ochrany práv žalobce.

V. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
13. Žalobce, státní příslušník Ruské federace, podal dne 12. 4. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.
14. Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 4. 2020 č.j. OAM-44/LE-LE05-LE05-2016 bylo konstatováno, že žalobci nelze udělit mezinárodní ochranu pro existenci důvodů dle ustanovení § 15 a § 15a zákona o azylu.
15. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 9. 2020 č.j. 16 Az 25/2020 – 40 rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2020 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění soud žalovanému vytkl, že nevedl samostatnou úvahu o důvodnosti podezření ze spáchání trestného činu X., tuto úvahu nezasadil do kontextu s žalobcovým azylovým příběhem, nevyžádal si celý extradiční spis, nezjistil žalobcovu azylovou historii a ve vztahu k žalobci neposoudil zásadu non-refoulement.
16. Rozsudkem ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48 (později publikovaným pod č. 4248/2021 Sb. NSS) Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu ze dne 10. 9. 2020 i rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2020 zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Souhlasil s městským soudem ohledně nevedení samostatné úvahy o důvodnosti podezření ze spáchání vážného nepochitického zločinu mimo území České republiky žalovaným a o jejím nezasazení do kontextu s žalobcovým azylovým příběhem, závěr o nezbytnosti vyžádat si celý extradiční spis však označil za předčasný a neztotožnil se s názorem městského soudu, podle něž má žalovaný zjistit žalobcovu azylovou historii a posoudit ve vztahu k němu zásadu non-refoulement, neboť dle názoru Nejvyššího správního soudu v případě uplatnění vylučujících klauzulí dle ust. § 15 a § 15a zákona o azylu nejsou správní orgány povinny zásadu non-refoulement posuzovat.
17. Žalobce v průběhu správního řízení uváděl, že podporoval čečenskou nezávislost, účastnil se obou čečenských válek (v první válce dělal průvodce, druhé války se zúčastnil

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

jen na jejím počátku, asi 7 – 8 měsíců), a proto měl ve vlasti potíže, vlast naposledy opustil X.; kontinuálně popíral, že by se v České republice dopustil zločinu X., na jeho odsouzení v České republice mělo prý zájem státní zastupitelství, které si odsouzení dle názoru žalobce přálo, své trestní stíhání v Ruské federaci pro zločin X. započaté v roce X. stále označoval jako vykonstruované s ohledem na svou účast v čečenských válkách, své vystupování pod falešnou totožností odůvodňoval vlastní bezpečností.

18. V extradičních materiálech obsažených ve správním spisu je uvedeno, že žalobce měl v uvedený čas na uvedeném místě X. Podle shrnutí znaleckého posudku byla X. Vina žalobce byla prokazována výpověďmi svědkyně, protokolem o X. a jinými materiály trestního spisu. V trestní věci byla uskutečněna řada vyšetřovacích a jiných procesních úkonů včetně výsledků svědků, rekognic, prohlídek dokumentů a předmětů týkajících se trestní věci. Dle shrnutí výpovědi svědkyně, která byla v čase X., kde mělo k X. dojít, X. V průběhu rekognice dle fotografií svědkyně jednoznačně identifikovala žalobce jako osobu, jež byla v daný čas v X. Podle závěru z X. Jako použitý důkazní prostředek je v extradičních materiálech zmíněno i X.
19. Podle usnesení Městského soudu v Praze ze dne X. je žalobcovo vydání do vlasti přípustné, a to pro skutek, pro nějž byla ruskými orgány podána žádost o extradiaci, spočívající v X. V usnesení je též zmíněno, že žalobce v letech 2009 až 2015 bezúspěšně žádal o politický azyl též v X. Bylo konstatováno, že dle předložených spisových materiálů trestní řízení vedené s žalobcem v Ruské federaci probíhá, byly též zjištěny jednotlivé podklady, na jejichž základě bylo řízení vedeno, bylo shledáno za dostatečně zřejmé a prokázané, že extradiční skutek byl spáchán, nese znaky trestné činnosti a podezření žalobce z jeho spáchání je důvodné. Záruky dané Ruskou federací ve vztahu k zacházení s žalobcem byly shledány dostatečnými, porušení práva na spravedlivý proces a neakceptovatelné zacházení se stíhanými osobami (především ve věznicích), která se objevují v Ruské federaci, nejsou oficiální činností veřejné moci, ani běžnou praxí schvalovanou či jen pasivně tolerovanou státními orgány, jde o případy nežádoucí, jež se snaží veřejná moc i postihovat. Městský soud dále konstatoval, že podezření ze spáchání trestného činu žalobcem je rozumně odůvodněno, nepochybně je rozptýlena i obava, že trestní řízení bylo zcela vykonstruováno či bylo dílem libovůle, uvedené zjištění nepřímou potvrzuje i skutečnost, že žalobce vystupoval pod falešnou identitou. Městský soud uzavřel, že vydání žalobce do Ruské federace je přípustné, zda k němu fakticky dojde, však záleží na rozhodnutí ministra spravedlnosti.
20. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne X. byla zamítnuta stížnost proti výše uvedenému usnesení Městského soudu v Praze. Podle usnesení vrchního soudu bylo dokazování v prvním stupni provedeno ve vyhovujícím rozsahu, extradiční materiály jsou dostatečné a vyplývá z nich určitá soustava důkazů, jimiž je trestní podezření odůvodněno, skutek, který je žalobci kladen za vinu, je rovněž ruskými orgány dostatečně konkretizován, není důvod pochybovat, že nejde o uměle vykonstruované trestní stíhání, vše nasvědčuje tomu, že se skutek stal, nese znaky konkrétní trestné činnosti a panuje důvodné podezření, že jej spáchal obviněný. Neztotožnil se s žalobcovými stížnostními námitkami, k nimž uvedl, že o vykonstruované trestní stíhání nejde, podezření ze spáchání trestného činu je extradičními materiály rozumným způsobem odůvodněno, městský soud se důvodností trestního stíhání v odpovídajícím rozsahu zabýval a vypořádal se s žalobcovou obhajobou, dlouhá časová prodleva mezi X. není flagrantním nedostatkem,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

pro něž by nebylo žalobcovy vydání přípustné, při procesním postupu ruských orgánů nedošlo k popření žalobcových práv, žalobce se též dlouho skrýval a vystupoval pod falešnou identitou, propuštění žalobce na svobodu ze zadržení na základě X. pak nikterak nezasáhlo do jeho práv. Důvodnými nebyly shledány ani obavy, že byl žalobce vyžádán za účelem pronásledování ruskými orgány pro účast v čečenských válkách, porušování práv v individuálních případech není běžnou praxí a stav v Ruské federaci není natolik nepříznivý, aby vyžadoval úplný zákaz vydávání do Ruska, žalobce je vyžádán pro podezření z X. bez politického podtextu a bez souvislosti se snahami o čečenskou nezávislost a žalobce ani nemá návaznost na osoby, na jejichž odsouzení či uvěznění má zájem silná vlivová skupina. Mělo jít o X., tudíž obavám z porušení pravidel spravedlivého procesu nic nenasvědčuje, nebyly zjištěny ani skutečnosti, z nichž by vyplývalo skutečné nebezpečí porušení žalobcových práv ve smyslu vystavení mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení, současnou obecnou situaci v Ruské federaci i v jednotlivých specifických regionech městský soud řádně reflektoval. Vrchní soud dovodil, že s ohledem na charakter trestné činnosti, důkazy prokazující spáchání skutku a časový odstup v řádu desítek let od angažmá v čečenských válkách nic nenasvědčuje žalobcovým tvrzením o smyšleném procesu za účelem politického potrestání; obecné a fakticky ničím konkrétním podložené argumenty o možném účelovém či uměle vykonstruovaném trestním stíhání a postihu z politických důvodů obstát nemohou, věrohodnosti žalobce neprospívá ani jeho pravomocné odsouzení v České republice pro tři sbíhající se trestné činy, řádnému vyšetření X. nelze bránit, nenasvědčují-li žádné konkrétní skutečnosti tomu, že by s žalobcem mělo být v zemi původu zacházeno nepřiměřeně přísně, záruky poskytnuté Ruskou federací jsou dostatečné. Vrchní soud uzavřel, že žalobcovu stížnost je namístež zamítnout jako nedůvodnou.

21. Proti extradičním rozhodnutím brojil žalobce ústavní stížností, která byla odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne X. Ústavní soud uvedl, že pochybení v postupu obecných soudů, ani v jejich závěru o přípustnosti žalobcovy vydání do Ruské federace, neshledal, městský soud dostatečně posoudil obecnou situaci v zemi původu, vydávání do Ruské federace je obecně přípustné, žalobce pak neprokázal žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by pro něj vyplývala obava, že by byl v případě vydání ve vlasti vystaven mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení či flagrantnímu porušení práva na spravedlivý proces, oba soudy všechny okolnosti možného porušení těchto práv uvážily a v tomto ohledu svá rozhodnutí zevrubně a přesvědčivě odůvodnily, podrobně se zabývaly též dostatečností extradičních podkladů. Ústavní soud neměl výhrady k postupu vrchního soudu, který posoudil jako nedůvodnou námitku stěžovatele, že trestní stíhání je zinscenováno a vedeno z politických důvodů.
22. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne X., které téhož dne nabylo právní moci, bylo rozhodnuto o žalobcově předání do Spolkové republiky Německo na základě evropského zatýkacího rozkazu vydaného německým státním zastupitelstvím dne X., a to k trestnímu stíhání pro skutky právně kvalifikované jako trestné činy X., kterých se měl dopustit ve dnech X. na území Spolkové republiky Německo. Následně byla německým orgánům dne 15. 3. 2018 zaslána informace, že žalobce je vazebně stíhán v České republice a byl již vysloven nepravomocný odsuzující rozsudek. Přípisem ze dne 26. 4. 2018 německé orgány informovaly, že evropský zatýkací rozkaz byl mezitím zrušen a státní zastupitelství

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

bere žádost o předání zpět. Usnesením ze dne X. městský soud na základě zpětvzetí žádosti ukončil řízení o žalobcově předání.

23. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne X. byl žalobce odsouzen pro zločin X. dle X. trestního zákoníku v jednočinném souběhu se zločinem X. trestního zákoníku a pro další skutek kvalifikovaný jako přečin X. trestního zákoníku, a to k úhrnnému trestu odnětí svobody ve výměře šesti let, trestu vyhoštění ve výměře pěti let a propadnutí věci, konkrétně X. Oba skutky byly spáchány na území České republiky. První skutek spočíval v tom, že X. Druhý skutek spočíval v tom, že X. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne X. byla všechna podaná odvolání zamítnuta, čímž odsuzující rozsudek nabyl dne X. právní moci. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne X. byla podaná dovolání odmítnuta jako zjevně neopodstatněná, a to včetně dovolání podaného žalobcem.
24. Usnesením předsedy senátu Městského soudu v Praze ze dne X. byl žalobce vzat do předběžné vazby, která měla započít okamžikem výkonu trestu z uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze X., jehož konec byl stanoven dnem X. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne X. byla zamítnuta žalobcova žádost o propuštění z předběžné vazby na svobodu a nebyla přijata nabídka peněžité záruky v částce X. Kč učiněná X.; z odůvodnění mj. vyplynulo, že usnesením policie ze dne X. bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro spáchání zločinu X., jehož se měl dopustit ve Vazební věznici X. minimálně od X. V usnesení městského soudu bylo též zmíněno, že na jeho výroku nemůže nic změnit ani současný vojenský konflikt Ruska s Ukrajinou.
25. Dne 31. 5. 2022 bylo vydáno napadené rozhodnutí. V odůvodnění žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení a tvrzení poskytnutá žalobcem včetně jeho vyjádření k podkladům rozhodnutí, uvedl, že kterých podkladů vycházel, mimo jiné se jednalo o materiály z extradičního řízení vedeného s žalobcem včetně extradičních rozhodnutí a o trestní rozhodnutí ve věci žalobcovy trestné činnosti na území České republiky.
26. Žalovaný nejprve posoudil možnost udělení azylu. K vyjádřením žalobcova právního zástupce v souvislosti se seznámením se s podklady a k navrhovanému doplnění podkladů sdělil, že extradiční řízení je od azylového řízení oddělené, přesto je v azylovém řízení možno využít extradičních rozhodnutí jako podkladu, neboť správní orgán sice nemůže posuzovat otázku, zda žalobce v zemi původu spáchal trestný čin, je však povinen posoudit a vyslovit závěr, zda existuje důvodné podezření ze spáchání vážného nepolitického zločinu, k čemuž slouží jako zásadní podklad právě extradiční rozhodnutí soudů i podstatné části extradičního spisu. Doplnění podkladů o další informace o zemi původu shledal bezpředmětným, neboť při aplikaci vylučujících klauzulí není třeba posuzovat existenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, není namístě ani provedení dalšího pohovoru s žalobcem, neboť žalobce již měl dostatek příležitostí se ke všemu vyjádřit, nic nového nelze očekávat ani od výsledku navržených svědků.
27. Žalovaný shledal, že žalobci nelze udělit azyl, poněvadž tomu brání vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že žalobce je důvodně podezřelý ze spáchání vážného nepolitického zločinu, konkrétně je v Ruské federaci stíhán pro X., obě extradiční rozhodnutí českých soudů shledávají podezření z X. důvodným, proti čemuž neměl námitek ani Ústavní soud. Konstatoval, že důvodné podezření sice nezakládá samotná žádost o extradiční řízení, ani samotné vedení trestního řízení ve vlasti, na druhou stranu však k závěru o důvodném podezření není nezbytně nutné odsouzení

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

žalobce ani jeho obvinění z trestného činu, a k důvodnému podezření stačí pravděpodobnost okolo 50 %. Shledal, že obvinění ruskými orgány bylo vůči žadateli vzneseno na základě konkrétních důkazů získaných X. a výpovědí přímé svědkyně, X. vyplývá i z materiálů předložených žalobcem, popis skutku v extradičních materiálech i v extradičních rozhodnutích vykazuje X., výpověď svědkyně je logická a věrohodná, taktéž věrohodně působí popis událostí i pravděpodobná motivace, výpověď svědkyně nezpochybňují ani závěry znaleckého posudku shrnuté v rozhodnutích ruských orgánů, též skrývání žalobce a jeho opuštění vlasti zapadá časově do období X. Měl za to, že popírání X. žalobcem na uvedeném nic nemění, neboť stejně tak žalobce popíral násilný trestný čin spáchaný na území České republiky, za který byl pravomocně odsouzen, rovněž popíral své trestní stíhání v dalších státech, avšak následně vyšlo najevo jeho trestní stíhání v Německu, opět za násilný trestný čin, dále je zřejmé, že po žalobci bylo v Ruské federaci pátráno již od X., což potvrzují i žalobcem předložená prohlášení jeho příbuzných, tvrzení žalobce o nečinnosti ruských orgánů až do roku 2018 je tak zcela vyvrácené. Neshledal, že by důvodnost podezření byla nějak zpochybněna, žalobcovo tvrzení o motivaci ruských orgánů jeho účasti v čečenských válkách do roku 2001 je zcela nevěrohodné, neboť i představitelé současného proruského režimu v Čečensku původně stáli na protiruské straně, přičemž nepohodlní lidé v Čečensku spíše „mizí“, nedochází k jejich účelovému stíhání, což by tím spíše platilo u žalobce, zcela bezvýznamného účastníka válek. Důvodnost podezření nezpochybňují ani žalobcem dodané dokumenty, neboť prohlášení X. neobsahuje k důvodnosti podezření zcela nic, prohlášení žalobcova bratrance a jeho manželky nelze vzhledem k příbuzenství považovat za věrohodná, navíc obsahují údaje rozporné s tvrzeními samotného žalobce. Stanovisko X. žalovaný považoval za vysoce tendenční a podobné spíše tvrzení obhajoby, nejsou v něm obsaženy konkrétní důvody pro závěr o vykonstruovanosti trestního stíhání, takovým důvodem není, je-li několik prvků v trestním řízení označeno autory za sporné, ve stanovisku není uváděn ani žádný argument pro údajný národnostní či politický motiv stíhání, závěry stanoviska považoval žalovaný za nepodložené spekulace. Žalovaný uvedl, že chování svědkyně, která svou prvotní výpověď odvolala, ale následně potvrdila, je pochopitelné i uvěřitelné, svědkyně jako důvod odvolání výpovědi uvedla obavu o svůj život, přičemž výpověď byla odvolána v době žalobcova pobytu na svobodě, svědkyni byla též poskytnuta policejní ochrana, další svědkové pak nebyli trestnému jednání přítomni a uváděli jen informace z doslechu, malá aktivita obhájce ex offio pak nijak nenásvědčuje nedůvodnosti podezření. Shrnul, že po zohlednění všech skutečností a vyhodnocení podkladů (včetně žalobcem doložených) dospěl k závěru o důvodnosti podezření ze spáchání zločinu X., ze kterého je žalobce v Ruské federaci obviněn, s ohledem na existenci toliko jednoho přímého důkazu je pravděpodobnost, že žalobce daný trestný čin skutečně spáchal, přibližně 50 %, což je postačující pro naplnění pojmu „důvodné podezření“.

28. K posouzení X. jako vážného nepolitického zločinu žalovaný sdělil, že jednání, jež je žalobci kladeno za vinu, nemá naprosto žádný politický charakter, skutek se měl stát po X., mělo jít o X., zločin X. je zločinem obecně kriminálním, a ani v popisu skutku nejsou seznatelné žádné politické souvislosti. Zločin X. rovněž označil za zločin vážný, neboť za vážné zločiny jsou obecně považovány zločiny proti životu, zdraví, fyzické integritě či svobodě člověka, což zločin X. bezesbýtku splňuje. Uzavřel, že jsou dány důvody pro uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce je

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

důvodně podezřelý ze spáchání vážného nepolitického zločinu, a proto mu nelze poskytnout azyl.

29. Následně se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval možností udělit žalobci doplňkovou ochranu. K vyjádřením žalobce právního zástupce v souvislosti se seznámením se s podklady a k navrhovanému doplnění podkladů se vyslovil obdobně jako při posuzování okolností souvisejících s udělením azylu. Seznal, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu, poněvadž tomu brání vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že žalobce je důvodně podezřelý ze spáchání X., což bylo již konstatováno výše, X. je pak nesporně vážným zločinem ve smyslu uvedeného ustanovení, krom toho byl žalobce pravomocně odsouzen českými soudy za spáchání zvláště závažného zločinu X. k trestu odnětí svobody v délce šesti let a trestu vyhoštění v délce pěti let. K posouzení X. jako vážného zločinu sdělil, že nemůže zpochybňovat pravomocný rozsudek trestního soudu v otázce spáchání X., je však povinen posoudit, zda lze žalobcovo jednání podřadit pod pojem „vážný zločin“ dle azylového práva; žalobce spáchal trestný čin X., spáchaný zločin tak lze obecně považovat za vážný; žalobce X. Shledal, že bagatelizace žalobce jednání není namístě, tvrzení právního zástupce o pouhé pasivní účasti neobstojí, žalobce svou vinu zcela popřel, neprojevil tak žádnou sebereflexi, míra společenské škodlivosti žalobce jednání je přitom vysoká s ohledem na úmyslné spáchání, násilný charakter a X., žalobce byl aktivním účastníkem jednání, X., jedinou polehčující okolností bylo, že dosud nebyl na území České republiky trestán, což mj. s ohledem na spáchání X. prakticky okamžitě po příchodu na území České republiky nelze brát coby okolnost revidující závěr o spáchání vážného zločinu ve smyslu azylového práva. Uzavřel, že jsou dány důvody pro uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce je důvodně podezřelý ze spáchání vážného zločinu, a proto mu nelze poskytnout doplňkovou ochranu.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

30. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.r.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
31. Soud k projednání dané věci nařídil jednání, které se konalo dne 19. 8. 2022. Při jednání žalobce setrval na svém stanovisku, připustil, že sice není bezúhonnou osobou, to však žalovaného nezavazuje povinnosti přezkoumat jeho azylový příběh, žalobce předložil pět zásadních dokumentů, které potvrzují jeho pravdivost, má platit presumpce kredibility, žalovaný však postupoval tendenčně, svědky pouze odmítl jako nedůvěryhodné. Zdůraznil, že žalovaný nemá vycházet z trestního stíhání žalobce, žalovaný též zcela opominul situaci v zemi původu, zvláště v Čečensku, kdy je zcela iluzorní, že by se tam žalobce mohl domoci práva na spravedlivý proces, Ruská federace nyní odstoupila od protokolů Rady Evropy, záruky Ruské generální prokuratury již nelze považovat za relevantní, pokud bude žalobce vydán, bude zcela jistě podroben zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Byl přesvědčen, že žalovaný se měl zabývat též zásadou non-refoulement, neboť

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

toto řízení je poslední možnou ochranou žalobce před extradicí, přičemž u žalobce nelze aplikovat vylučovací klauzule. Opakovaně poukazoval na nestandardní prvky v trestním řízení v Ruské federaci, byl přesvědčen, že důvodné podezření ze spáchání X. zde není dáno, závěr o aplikaci vylučovací klauzule je přinejmenším předčasný, ani Vrchní soud ve svém rozhodnutí neříká, že k trestné činnosti žalobce v Ruské federaci skutečně došlo, neposuzoval otázky viny a trestu. Žalobce poukazoval na bod 42 rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 8 Azs 192/2020-48, dle kterého je pro posouzení dané věci nezbytné zasazení do kontextu s azylovým příběhem žalobce, žalovaný však postupoval účelově, nezkoumal ani zprávy o zemi původu, ani azylový příběh žalobce. Žalovaný při ústním jednání setrval na správnosti napadeného rozhodnutí, které respektuje závazný názor Nejvyššího správního soudu. Měl za to, že žalobce směřuje extradiční a azylové řízení, zde se však přímo o vydání žalobce k trestnímu stíhání nejedná. Žalovaný přitom nehodnotil přímo to, zda se žalobce trestné činnosti v Ruské federaci skutečně dopustil, na základě shromážděných podkladů však měl dost indicií k učinění závěru, že je zde důvodné podezření ze spáchání váženého zločinu.

32. Při jednání žalobce k obsahu správního spisu poznamenal, že extradiční soudy rozhodovaly bez všech nových krucióálních důkazů, které žalobce předložil ve druhé fázi správního řízení (tj. po zrušení původního rozhodnutí), přičemž kdyby tyto důkazy měly, zřejmě by rozhodly jinak. Dále upřesnil, že v trestních spisech Ruské federace je jediným důkazem proti žalobci svědecká výpověď svědkyně, jiné důkazní materiály tam nejsou. Rovněž navrhl, aby soud provedl dokazování prohlášením manželky žalobce ze dne 8. 8. 2022, které má kontextuálně doplnit žalobu, netýká se sice azylového příběhu žalobce, ale týká se současného postavení jeho rodiny.
33. Podle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu *azyl nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vážného nepolitického zločinu nebo zvláště krutého činu, i když byl údajně spáchán s politickým cílem mimo území.*
34. Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu *doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu.*
35. Zákon o azylu upravuje případy, kdy v rámci řízení o žádosti o mezinárodní ochranu nejsou vůbec meritorně posuzovány důvody pro její udělení (tj. důvody dle ust. § 12 a § 14a zákona o azylu). Jedním z nich je aplikace tzv. vylučujících klauzulí dle ust. § 15 a § 15a zákona o azylu, jimiž je postihováno jednání, které je z určitého důvodu považováno za hrubě zavrženíhodné; přitom postačí důvodné podezření z takového jednání. Jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010 č.j. 4 Azs 60/2007 – 119: „Rozšířený senát proto uzavřel, že bude-li v řízení o mezinárodní ochrany naplněn některý z důvodů dle § 15 nebo § 15a, rozhodne Ministerstvo vnitra o neudělení mezinárodní ochrany a není povinno zjišťovat případnou existenci důvodů dle § 12 a § 14a zákona o azylu.“
36. K aplikaci vylučujících klauzulí dle ust. § 15 odst. 1 a § 15a odst. 1 zákona o azylu není třeba dosažení jistoty ohledně spáchání daných činů, avšak vyžaduje se standard důvodného podezření. Vyžadovaný důkazní standard popsal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2011 č.j. 4 Azs 60/2007 – 136: „Lze tedy shrnout, že důkazní

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

standard důvodné podezření, resp. vážné důvody se domnívat, který je u všech vylučujících klauzulí shodný, je nižší než důkazní standard v trestních věcech. Všechny výše citované zdroje se na tomto závěru shodují, většina z nich tento standard klade okolo hranice 50 % pravděpodobnosti. Všechny tři zdroje jsou jednotné v závěru, že k naplnění „důvodného podezření“ musí být k dispozici jasné, přesvědčivé a věrohodné důkazy, v judikatuře některých států označované jako silné důkazy a nikoliv pouhé domněnky. Půjde např. o přiznání žadatele o udělení mezinárodní ochrany, svědectví jiných osob (pokud vyjádření žadatele nebyla věrohodná), není však nutné, aby byl žadatel odsouzen či obviněn z vážného trestného činu. Pouhá žádost o extradici sama o sobě důvodné podezření nezakládá. Důvodné podezření není dáno ani pouhou skutečností, že proti žadateli probíhá v jeho domovské zemi trestní stíhání.“ Důkazní standard „důvodné podezření“ se tudíž pohybuje okolo hranice 50% pravděpodobnosti, k dispozici musí být věrohodné důkazy, nestačí pouze domněnky, ale je třeba tzv. silných důkazů, mezi něž náleží např. svědectví jiných osob; přitom se nezbytně nevyžaduje, aby byl žadatel o mezinárodní ochranu obviněn z vážného trestného činu či dokonce již odsouzen, zároveň platí, že žádost o extradici ani vedení trestního stíhání v zemi původu nejsou samy o sobě směrodatné.

37. Jakkoli jsou řízení ve věci mezinárodní ochrany, v nichž lze uvažovat o aplikaci vylučujících klauzulí, často vedena souběžně s řízeními extradichními, nemůže správní orgán bez dalšího pouze převzít závěry trestních soudů v extradichní věci, ale musí provést autonomní úvahu o důvodnosti podezření, byť extradichní rozhodnutí trestních soudů mohou představovat pro toto samostatné posouzení zásadní podklad. V právní větě k již výše citovanému rozsudku ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48, publikovanému pod č. 4248/2021 Sb. NSS, to vyjádřil Nejvyšší správní soud: *„V řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nemůže Ministerstvo vnitra při posuzování důvodného podezření ze spáchání vážného (nepolitického) zločinu [§ 15 odst. 1 písm. b) a § 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] vycházet výhradně z rozhodnutí soudu o přípustnosti vydání žadatele o mezinárodní ochranu k trestnímu stíhání do jiného státu. Naopak je povinno si na základě relevantních podkladů učinit vlastní samostatnou a dostatečně odůvodněnou úvahu o naplnění podmínek pro aplikaci vylučující klauzule ve smyslu azylového, nikoli jen extradichního práva.“*
38. K uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu musí být splněno několik podmínek. Předně, čin, z něhož je žadatel o mezinárodní ochranu podezříván, musí být zločinem, příp. zvláště krutým činem. Za druhé, zločin musí být vážný. Za třetí, musí jít o zločin nepolitický (což platí i tehdy, byl-li údajně spáchán s politickým cílem). Za čtvrté, musí být spáchán před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany (časové omezení). Za páté, musí být spáchán mimo území státu, v němž se cizinec mezinárodní ochrany domáhá. (K uvedeným podmínkám srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2019 č.j. 4 Azs 352/2019 – 36, odst. 39.)
39. Soud shledal, že uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu bylo v případě žalobce důvodné.
40. Nejprve je třeba uvést, že čin kladený žalobci za vinu (podezření z X.), je nepochybně zločinem, a to vážným. X. Pro srovnání soud uvádí, že za vážný zločin lze považovat např. i přechovávání relativně menšího množství tzv. tvrdé drogy za účelem prodeje (vizte rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne č.j. 19. 11. 2019 č.j. 4 Azs

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

352/2019 – 36). Stejně tak ze správního spisu (zejména z extradičních materiálů) jednoznačně vyplývá splnění všech dalších podmínek ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť postihované jednání žalobce X., nejsou zde indikovány žádné politické souvislosti, žalobce se měl činu dopustit přímo na území Ruské federace, a to ještě před jejím opuštěním v roce X. Žalovaný všechny podmínky řádně posoudil v napadeném rozhodnutí (s. 17 - 23).

41. Žalobce se ohrazoval proti tvrzení žalovaného uvedenému na str. 24 napadeného rozhodnutí, dle kterého žalovaný není oprávněn hodnotit účelovost postupu orgánů činných v trestním řízení v zemi původu žalobce ve vlasti, k tomu žalobce namítal, že naopak povinností žalovaného bylo vypořádat se s referencemi žalobce na nesrovnalosti a zjevné excesy při dodržování práva na spravedlivý proces. Lze souhlasit se žalobcem, že pokud žalovaný na straně 24 (a obdobně též na straně 15) napadeného rozhodnutí poukazuje na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu a na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2014 č.j. 9 Azs 117/2014-93, jedná se o argumentaci poněkud zavádějící a v dané věci nepřiléhavou, neboť dané rozhodnutí se netýká posouzení vylučující klauzule, ale standardního meritorního řízení ve věci mezinárodní ochrany. V posuzované věci je však závazný rozsudek NSS ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48, který předchozí odkaz žalovaného na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu označil za vadný, neboť otázka důvodného podezření nemá v daném správním řízení vůbec povahu předběžné otázky; příslušný k posouzení a rozhodnutí otázky důvodného podezření, že se cizinec dopustil vážného nepolitického zločinu, je totiž sám žalovaný. Dále NSS v tomto rozsudku uvedl, že žalovaný si v daném řízení vůbec nečiní úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, jeho úkolem je posoudit pouze to, zda je dáno důvodné podezření, což je otázka jiná a uplatní se zde zcela jiný důkazní standard, přičemž součástí úvahy o existenci důvodného podezření ze spáchání (vážného) zločinu pak musí být i hodnocení, zda by nemohlo být obvinění vykonstruované. I přes výše uvedenou částečně zavádějící argumentaci však žalovaný požadavky Nejvyššího správního soudu dané v rozsudku ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48 respektoval, zabýval se tedy i tím, zda trestní stíhání žalobce v zemi původu nemůže být vykonstruované, úvahy o důvodnosti podezření zařadil do kontextu s azylovým příběhem žalobcem, jak je patrné z jiných částí tohoto rozsudku. Dané dílčí pochybení tak nemůže způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí.
42. Žalovaný se důkladně zabýval důvodností podezření ze spáchání X. V souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu se přitom neomezil na převzetí závěrů extradičních rozhodnutí trestních soudů, nýbrž vedl samostatnou úvahu v kontextu specifik azylového práva (s. 17 – 21 napadeného rozhodnutí) s tím, že se vypořádal s žalobcovými tvrzeními a podklady, které byly žalobcem předloženy. Žalovaný obsah extradičních rozhodnutí nepovažoval za závazný, učinil jej však zásadním podkladem pro své rozhodnutí, což je přípustné, dále vyšel z usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2020 sp. zn. II. ÚS 3246/19, které obecně extradici do Ruské federace připouští, a důvodnost podezření posuzoval též na základě podstatných částí extradičního spisu, které si za tím účelem vyžádal. Podklady, z nichž žalovaný vycházel, jsou dostatečné, plně způsobilé k posouzení, zda jsou podezření žalobce důvodná. Soud na základě extradičních materiálů ve spojení s extradičními rozhodnutími trestních soudů a dalšími podklady ve spise dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný. Žádost o žalobcovo vydání byla podložena výpovědí přímé svědkyně, která učinila dostatečně podrobnou a věrohodně působící výpověď,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

následně žalobce neomylně označila při rekognici, X. bylo nepochybně prokázáno, že se skutek stal, událost včetně X. časově zapadá do období, kdy žalobce opustil svou vlast. Na základě extradičních materiálů ve spojení s extradičními rozhodnutími trestních soudů tak lze podezření, že žalobce X., označit za důvodné.

43. Závěr o důvodnosti podezření nevyvrací ani tvrzení žalobce, ani jím doložené materiály, jež jsou obsahem správního spisu. Předně, tvrzení žalobce vzbuzují zásadní pochybnosti z hlediska jejich věrohodnosti, když žalobce ve správním řízení popíral, že by proti němu v Ruské federaci bylo vedeno trestní stíhání, na druhou stranu však údajně věděl od příbuzných a známých, že je po něm pátráno, když za nimi měla chodit policie s tím, že ho hledá. Žalobce též výslovně popřel, že by byl v Německu trestně stíhán, avšak vyšlo najevo, že byl v Německu trestně stíhán pro X. Žalobce též kontinuálně popíral, že by měl cokoliv společného se zločinem X. spáchaným na území České republiky, za nějž byl však spolu s dalšími dvěma trestnými činy pravomocně odsouzen mj. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce šesti let, v tomto případě je přitom žalobcova vina zcela nepochybná, což následně potvrdil i dovolací soud. Žalobce přitom také v případě trestního stíhání a odsouzení za X. hovořil o vykonstruovanosti a zájmu na jeho odsouzení, tentokrát ze strany českých státních orgánů, konkrétně státního zastupitelství. I touto optikou tudíž bylo třeba nahlížet na tvrzení žalobce o tom, že se X. na území Ruské federace nedopustil a že se jedná o vykonstruovaný proces. Nelze tak souhlasit se žalobní námitkou, dle které žalobce vypovídal věrohodně a držel se jediné, identické a vnitřně nerozporné dějové linie.
44. Na závěru o důvodnosti podezření nic nemění ani kontext žalobcova azylového příběhu, jímž se žalovaný zabýval na základě intervence kasačního soudu. Přitom žalovaný přihlédl k tvrzením žalobce, dle kterých se účastnil první čečenské války, ale pouze jako průvodce, druhé čečenské války se pak účastnil pouze na počátku, jak sám uvedl prvních 7 až 8 měsíců, nejpozději od roku 2001 se již války neúčastnil, dle vlastních tvrzení na boj čečenských ozbrojených skupin proti ruské centrální vládě změnil názor a již jej nepodporoval, během pohovorů nesdělil, že by se poté ve prospěch Čečenců nějak angažoval. Žalovaný zapojení žalobce do shora uvedených válečných konfliktů samo o sobě nezpochybnil, nicméně vyhodnotil, že tato účast žalobce byla v podstatě marginální a tato okolnost nijak nevysvětluje, proč by měl být žalobce v současnosti (a rovněž v roce X.) terčem pronásledování ze strany silových struktur, připomněl, že i příslušníci současného proruského režimu v Čečensku původně stáli na protiruské straně konfliktu. I pokud by však žalobce byl zájmovou osobou, považoval žalovaný za krajně nepravděpodobné, aby s tak velkým časovým odstupem bylo u žalobce postupováno cestou vykonstruovaného obvinění z X., když v tomto řízení má žalobce možnost se legálně bránit, přičemž tuto možnost prostřednictvím přiděleného obhájce využívá. Soud takové odůvodnění považuje za logické a přesvědčivé.
45. Soud se též ztotožnil se způsobem, jakým se žalovaný vypořádal s podklady doloženými žalobcem (vizte s. 19 až 21 napadeného rozhodnutí). Prohlášení žalobcových příbuzných nelze mít za objektivní a nezájatá, navíc se i v jejich tvrzeních vyskytují rozpory, nejsou tak způsobilá převážít závěry o důvodnosti podezření. Prohlášení X. se k otázce důvodnosti žalobcova podezření z X. nevztahuje. K tomu soud pouze doplňuje, že toto prohlášení ani nijak neindikuje, že by trestní proces proti žalobci byl vykonstruován. Žalovaný se podrobně zabýval též stanoviskem X., soud souhlasí s tím, že ve stanovisku

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

není uvedeno nic konkrétního, co by důvodně svědčilo o vykonstruovanosti žalobcova trestního stíhání, nesvědčí o tom ani určité problematické body v řízení. Jak adekvátně uvedl žalovaný, klíčová svědkyně sice původní výpověď odvolala, ale následně ji potvrdila, tento postup odůvodnila strachem o život, což je X. zcela pochopitelné, rovněž jí byla poskytnuta policejní ochrana, ze všech svědků přitom byla dotyčná jediná, která byla v době X. přímo na místě činu. Další excesy tvrzené ve stanovisku se týkají procesního postupu ruských orgánů činných v trestním řízení i žalobcova ustanoveného obhájce, přičemž je zjevné, že konkrétní okolnosti interpretované stanoviskem jako pochybení nejsou takové povahy a nelze je mít za natolik flagrantní, aby mohly představovat indicie pro vykonstruovanost žalobcova trestního stíhání pro X. To platí též o X. Žalobce nijak nevysvětlil, v čem by měl tento procesní krok nasvědčovat vykonstruovanosti stíhání žalobce. Soud na tomto místě připomíná, že pro uplatnění vylučujících klauzulí dle ust. § 15 a § 15a zákona o azylu postačí standard „důvodného podezření“, není nezbytné naplnění praktické jistoty, tedy vyjasnění všech skutkových rozporů. Ve způsobu, jakým se žalovaný vypořádal s podklady doloženými žalobcem, tak nelze shledat vadu nezákonnosti.

46. Žalobce v žalobě poukazoval též na další pochybení, kterých se měly dopustit orgány činné v trestním řízení v Ruské federaci a které dle jeho názoru představují porušení jeho práva na spravedlivý proces a dokládají vykonstruovanost daného procesu. Konkrétně uváděl, že mu v daném řízení dosud nebylo umožněno nahlédnout do vedeného spisu (tj. ani jeho právnímu zástupci), a to údajně až do doby, než bude žalobce přítomen na území domovského státu, dále uváděl, že na domnělém místě činu X. K tomu soud uvádí, že žalobce tyto skutečnosti během správního řízení netvrdil, žalovaný se k nim tudíž nemohl ani nijak vyjádřit. Podle rozsudku NSS ze dne 15. 10. 2020 č.j. 7 Azs 213/2020-25 pak platí následující: *„Ve vztahu ke skutečnostem, které žadatel uplatní teprve v řízení před správním soudem, ačkoliv je mohl sdělit již správnímu orgánu, vyložil Nejvyšší správní soud uvedený článek směrnice tak, že krajský soud je povinen zohledňovat pouze ty skutečnosti, které žadatel nemohl bez vlastního zavinění uvést již ve správním řízení (viz již uvedený rozsudek č. j. 10 Azs 194/2015 - 32).“* Tento závěr dále rozvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16. V dané věci žalobce tvrzené skutečnosti mohl uvést již v řízení před správním orgánem, neuvedl nic, co by mu v tom bránilo, pokud tak neučinil, nelze již k nim v soudním řízení přihlížet.
47. Soud též shledal, že žalovaný nepochybil, pokud se s v souvislosti s aplikací vylučující klauzule nezabýval zprávami o zemi původu dokládajícími svévolné uplatňování státní moci v Čečensku a v Ruské federaci a porušování lidských práv. Lze souhlasit se žalovaným, který se na straně 15 napadeného rozhodnutí vyjádřil k požadavku žalobce tak, že doplňování podkladů o další informace o zemi původu žadatele by bylo s ohledem na aplikaci vylučující klauzule nevhodné, byť žalovaný bere v úvahu i celkový kontext situace v zemi původu a azylového příběhu žadatele, zároveň žalovaný poukázal na usnesení NSS ze dne 7. 9. 2010 č.j. 4 Azs 60/2007, dle kterého není v případě aplikace vylučovací klauzule třeba zjišťovat případnou existenci důvodů dle § 12 nebo § 4a zákona o azylu.
48. Podle rozsudku NSS ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020-48 má žalovaný povinnost v rámci úvahy o existenci důvodného podezření ze spáchání váženého zločinu zhodnotit, zda nemohlo být obvinění žalobce vykonstruované, a tedy má povinnost úvahu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

o důvodnosti podezření zasadit do kontextu s azylovým příběhem. Povinnost zasazení do kontextu s azylovým příběhem je však v tomto rozsudku vyložena tak, že žalovaný má tento příběh v případě jeho věrohodnosti zasadit do kontextu s důvody žádosti o vydání k trestnímu stíhání, což žalovaný učinil. Neznamená to ale, že by měl žalovaný v této souvislosti přistoupit též ke shromažďování materiálů týkajících se situace v zemi původu, neboť k vlastnímu posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu v případě zjištění důvodů dle vylučující klauzule vůbec nedochází. K tomu soud poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2021 č.j. 9 Azs 292/2020-30, kde kasační soud aproboval postup krajského soudu, který k obdobné námitce rovněž poukázal na usnesení NSS ze dne 7. 9. 2010 č.j. 4 Azs 60/2007-119, přičemž NSS zde vyslovil: „*Nebylo proto povinností žalovaného dále zkoumat a zjišťovat případnou existenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany a nebylo ani jeho povinností blíže zkoumat situaci v zemi původu stěžovatele, neboť dospěl k závěru, že v případě stěžovatele je třeba přistoupit k využití vylučující klauzule podle § 15 zákona o azylu.*“ Žalovaný tak nepochybil, pokud při zohlednění azylového příběhu žalobce již nezkoumal zprávy o zemi původu žalobce. Z těchto důvodů ani soud v daném řízení nedoplňoval dokazování o zprávy o zemi původu, které v žalobě zmínil žalobce.

49. Žalobce zpochybňoval, pokud u něj žalovaný vyslovil pravděpodobnost spáchání X. právě kolem 50%, což je shodou okolností právě minimální hranice, jež je nezbytná k označení podezření za důvodné. Soud však shledal, že tento závěr žalovaného pochybnosti nevzbuzuje, neboť žalovaný své úvahy náležitě odůvodnil (viz strana 21 poslední odstavec), na jedné straně zvážil výpovědi žalobce a jeho příbuzných a jejich věrohodnost, na druhé straně přihlédl ke svědectví osoby přítomné na místě činu, jejíž výpověď nelze a priori hodnotit jako nelogickou a nevěrohodnou; s přihlédnutím k tomu, že se jedná o jediný přímý důkaz proti žalobci, dospěl k závěru, že míra pravděpodobnosti dosahuje 50%, což k důvodnosti podezření postačuje. Soud k tomu uvádí, že se jedná o míru pravděpodobnosti postačující k aplikaci vylučovací klauzule, dané zdůvodnění soud považuje za přiléhavé a konzistentní, nejsou pochybnosti o tom, že by s ohledem na dané okolnosti mohla být míra pravděpodobnosti nižší než 50 %. V daném odůvodnění soud vnitřní rozpornost neshledal, přičemž v žalobní námitce není vysvětleno, v čem by tato rozpornost měla spočívat.
50. Dále se soud zabýval klauzulí vylučující možnost udělit žalobci doplňkovou ochranu (§ 15a zákona o azylu).
51. Podmínky pro uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu jsou zčásti obdobné jako u vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, stejný je důkazní standard „důvodné podezření“, rovněž pojem „vážný zločin“ v obou ustanoveních lze chápat jako totožný (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2019 č.j. 4 Azs 352/2019 – 36, odst. 50 s odkazem na další judikaturu). Na rozdíl od toho, pro aplikaci ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu nestačí samo o sobě důvodné podezření ze spáchání zvlášť krutého činu (není-li vážným zločinem); na druhou stranu však oproti § 15 odst. 1 písm. b) nemusí být splněny podmínka nepolitčnosti, místní kritérium (mimo území státu azylové žádosti) ani časové omezení (před vydáním rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany), jak vyslovil i Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 18. 2. 2021 č. j. 9 Azs 292/2020-31: „*Naproti tomu v případě aplikace vylučující klauzule ve vztahu k udělení doplňkové ochrany dle § 15a písm. b) není nutné*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

naplnit časovou ani místní podmínku, přičemž tato klauzule se vztahuje i na politické trestné činy.“

52. Soud shledal, že též uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu bylo v případě žalobce důvodné.
53. Zatímco v případě azylové vylučující klauzule (§ 15 zákona o azylu) mohlo být relevantní pouze podezření žalobce ze spáchání X., v případě klauzule vylučující doplňkovou ochranu (§ 15a zákona o azylu) zde jsou dány dva okruhy skutečností, na jejichž základě je možné tuto klauzuli aplikovat. V první řadě je to rovněž podezření žalobce ze spáchání X. v Ruské federaci, přičemž i zde uplatní zásadní podmínky, tj. pojmy „vážný zločin“ i „důvodné podezření“ jako v případě dle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. K posouzení splnění těchto podmínek tedy soud plně odkazuje na výše uvedené odůvodnění vztahující se k azylové vylučující klauzuli. Tedy, byly-li v daném případě ve vztahu k podezření z X. naplněny podmínky vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, platí totéž pro vylučující klauzuli dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, a lze konstatovat, že její podmínky rovněž byly naplněny. Výjimkou by mohlo být pouze, pokud by azylová vylučující klauzule byla v konkrétním případě založena na spáchání „zvlášť krutého činu“, což ale není případ žalobce. Žalovaný tedy správně konstatoval, že důvodné podezření z X. zakládá v žalobcově případě rovněž jednu z okolností, pro kterou mu nemůže být udělena doplňková ochrana, ohledně konkrétní a podrobné argumentace žalovaný odkázal na příslušné pasáže hodnotící podezření z X. ve vztahu k azylové vylučující klauzuli (s. 26 napadeného rozhodnutí); soud k takovému postupu nemá žádné výhrady.
54. Druhou okolnost, která nezávisle na okolnosti první zakládá aplikaci vylučující klauzule dle § 15a zákona o azylu, pak představuje spáchání X. na území České republiky. Především je zcela zřejmé, že v případě X. existuje u žalobce „důvodné podezření“ z X. spáchání, neboť žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne X. za X. odsouzen, odvolání byla zamítnuta usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne X., téhož dne tak odsuzující rozsudek za spáchání X. nabyl právní moci; následná dovolání byla usnesením Nejvyššího soudu ze dne X. odmítnuta jako zjevně neopodstatněná. V případě pravomocného odsouzení českými trestními soudy je tak standard „důvodné podezření“ bezpochyby naplněn a není třeba se jím dále podrobně zabývat. Stejný správný závěr učinil v napadeném rozhodnutí i žalovaný.
55. Zbývalo posoudit, zda žalobcem X. představuje „vážný zločin“. Pojem „vážný zločin“ není založen už tím, že jde o zvlášť závažný zločin dle ust. § 14 odst. 3 trestního zákoníku, což trestný čin X. Dále je k tomu nezbytné posoudit více kritérií než jen hrozící výši trestu, a to s ohledem na individuální okolnosti každého jednotlivého případu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017 č.j. 6 Azs 309/2016 – 28 a usnesení téhož soudu ze dne 1. 12. 2021 č.j. 6 Azs 218/2021 – 26). K tomu soud uvádí, že zločin X. představuje závažný zásah do osobní integrity jiného člověka, v konkrétním případě žalobce k tomu přistupovala řada dalších okolností zvyšujících vážnost zločinu. Žalobce předně nebyl odsouzen pro spáchání činu dle základní skutkové podstaty, ale skutkové podstaty kvalifikované (X.), vzhledem k výši trestní sazby (X.) byl zločin X. projednáván v prvním stupni před krajským soudem (resp. Městským soudem v Praze), navíc byl žalobce odsouzen za spáchání dalších dvou trestných činů, jednoho

v jednočinném a druhého ve vícečinném souběhu s X. Zločin X. byl též spáchán X. Šlo tedy o závažné jednání X. dle soudu ve své intenzitě jednoznačně naplňuje znaky vážného zločinu, jak jej má na mysli § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Na uvedených závěrech nemůže nic změnit ani skutečnost, že se jednalo o žalobcovu první odsouzení na území České republiky, neboť ostatní konkrétní okolnosti týkající se spáchání zločinu X. jsou velice závažné.

56. Pro podřazení zločinu X. pod „vážný zločin“ (a to dokonce při naplnění toliko základní skutkové podstaty) se v jiné konkrétní věci vyslovil i Nejvyšší správní soud (usnesení ze dne X.).
57. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí (§. 27 – 28) dostatečným způsobem vypořádal s kvalifikací žalobcem X. jako „vážného zločinu“, svou pozornost zaměřil na zásadní skutkové okolnosti, konstatoval též žalobcovu nulovou sebereflexi. Žalovaný tak nečinil automatický závěr pouze z toho, že X. se řadí mezi zvláště závažné zločiny dle českého trestního zákoníku. K posouzení žalovaného nemá soud výhrady, o nezákonnost napadeného rozhodnutí se zde nejedná.
58. Žalobce v žalobním bodu týkajícím se vylučující klauzule dle ust. § 15a zákona o azylu mj. odkázal na některé judikáty správních soudů, závěry citované žalobcem však pouze potvrzují, že žalovaný při podřazení žalobcem X. pod pojem „vážný zločin“ postupoval v napadeném rozhodnutí správným způsobem. Žalovaný totiž respektoval zásadu, že status zvláště závažného zločinu sám o sobě vážný zločin dle azylového práva nezakládá a je třeba se věnovat individuálním okolnostem případu. Nelze souhlasit ani s úvahou žalobce, dle které by mu mohlo být ku prospěchu X., což žalovaný v napadeném rozhodnutí adekvátně reflektoval. Nelze přijmout ani argument žalobce o X.
59. Lze tak shrnout, že nejen uplatnění vylučující klauzule dle ust. § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, ale též dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) téhož zákona je v daném případě plně namístě, žalovaný přitom vyhodnotil všechny rozhodné okolnosti, napadené rozhodnutí řádně odůvodnil a dospěl ke správnému závěru o aplikaci obou vylučujících klauzulí.
60. Soud se zabýval též namítanou obavou z porušení zásady non-refoulement, kterou žalobce stručně předestřel v žalobě a následně rozvinul v replice. Ani tato žalobní námitka však není důvodná. V dané věci, tedy žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, již jednou rozhodoval Nejvyšší správní soud, a to rozsudkem ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48, publikovaným pod č. 4248/2021 Sb. NSS, v němž ve druhé právní větě vyslovil: *„Rozhodne-li Ministerstvo vnitra v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany o tom, že azyl a doplňkovou ochranu nelze udělit [§ 15 a § 15a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu], nezkoumá již, zda v důsledku aplikace vylučujících klauzulí (ne)dojde k porušení zásady non-refoulement.“* Není-li žalovaný v případě aplikace obou vylučujících klauzulí (dle § 15 i § 15a zákona o azylu) povinen zkoumat možné porušení zásady non-refoulement, nemůže být ani důvodné, aby takovou úvahu činil krajský (městský) soud v řízení o žalobě, v němž rozhodnutí žalovaného přezkoumává. Tento přístup neznamená, že by žalobce zůstal zcela bez ochrany, neboť závazek státu respektovat zásadu non-refoulement žalobci s ohledem na čl. 3 Úmluvy svědčí i nadále, pouze platí, že se jeho aplikace nemůže domáhat v řízení o mezinárodní ochraně (resp. ani v následném soudním přezkumu), kde byla aplikována vylučovací klauzule. K tomu výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu (č.j. 8 Azs 192/2020 – 48) uvádí: *„To samozřejmě neznamená, že se takovým osobám (vyloučeným z*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

postavení uprchlíka či osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu) nemůže ve smyslu této zásady dostat ochrany v jiných řízeních (srov. např. usnesení rozšířeného senátu 4 Azs 60/2007-119, bod 22, který odkazuje na úpravu podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky). Zásada non-refoulement se totiž vedle čl. 33 Ženevské úmluvy objevuje také v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 4 a čl. 19 Listiny základních práv EU, a její dopad je širší, neboť představuje absolutní zákaz navrácení jakéhokoliv cizince, nejen uprchlíka, do země, kde by byl vystaven trestu smrti, popravě, či mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení (srov. Camrda In. Hussein, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. Listina základních práv a svobod, Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1299 s.). V důsledku tohoto paralelního pojetí principu non-refoulement se ochrana před navrácením vztahuje na jakýkoli typ vyhoštění nebo návratu, včetně případů deportace a vydání (extradice). Osobě, u níž budou aplikovány vylučující klauzule, a nebude tedy v postavení uprchlíka, se tak ochrany ve smyslu takto pojaté zásady non-refoulement musí s ohledem na uvedené závazky dostat v těchto dalších řízeních (v dané věci je tímto řízením extradiční řízení). Stěžovatele, který rozhodne o aplikaci vylučující klauzule, tato povinnost v řízení o udělení mezinárodní ochrany ovšem nestíhá.“

61. Posouzení zásady non-refoulement dle čl. 3 Úmluvy tak v případě aplikace obou vylučujících klauzulí bude vyhrazeno jiným řízením, v žalobcově případě rozhodnutím trestních soudů v extradičním řízení, resp. ministra spravedlnosti. V tomto ohledu se soud zabýval i specifickou situací žalobce, kdy trestní soudy v extradičních rozhodnutích (usnesení Městského soudu v Praze ze dne X. a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne X.) ve vztahu k zásadě non-refoulement založily své závěry o přípustnosti žalobcova vydání do Ruské federace mj. na členství Ruska v Radě Evropy, jeho podléhání Úmluvě i rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva, jím poskytnutých diplomatických zárukách a možném dohledu pracovníků diplomatických služeb České republiky. Nicméně, s ohledem na obecně známou skutečnost týkající válečného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou, který započal dne 24. 2. 2022, a následný vývoj, nelze mít posouzení extradičních soudů ve vztahu k zásadě non-refoulement za zcela aktuální a tudíž dostatečné. Např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2022 č.j. 6 Azs 306/2021 – 49 Nejvyšší správní soud shledal, že po zásadní změně poměrů již nelze diplomatické záruky dříve poskytnuté v extradičních řízeních orgány Ruské federace považovat za dostatečné a spolehlivé. Z toho vyplývá, že pokud by v nyní vedeném řízení Městský soud v Praze byl posledním orgánem, který ve věci žalobce rozhoduje, jak se tvrdí v replice, byl by přes výše uvedené povinen se možným porušením zásady non-refoulement založené čl. 3 Úmluvy zabývat. Tak tomu ovšem není.
62. Zamítavé rozhodnutí v tomto řízení pro žalobce neznamena okamžité a automatické vydání do Ruské federace. Po definitivním ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, a tedy též po ukončení řízení u správních soudů (kdy případně podaná kasační stížnost proti rozsudku městského soudu bude mít ze zákona odkladný účinek), by totiž v případě neúspěchu žalobce s žádostí o udělení mezinárodní ochrany o povolení vydání žalobce rozhodoval ještě ministr spravedlnosti (§ 97 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „extradiční zákon“), který má možnost obstarat si aktuální podklady pro své rozhodnutí (§ 97 odst. 3 extradičního zákona). Přestože rozhodnutí ministra spravedlnosti není zcela plnohodnotné, neboť nejde o pokračování soudního řízení (ministr např.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nemůže extradiční rozhodnutí trestních soudů rušit), je ministr povinen vyhodnotit, zda vydání nebrání právní překážky (včetně porušení základních práv a svobod), a je též povinen zohlednit podstatnou změnu okolností, která nastala po vydání extradičních rozhodnutí trestních soudů, musí tedy posoudit i závazek non-refoulement, a to s ohledem na aktuální stav v době, kdy o povolení vydání rozhoduje. K rozhodnutí ministra v rámci extradice se vyjadřoval též Ústavní soud, který těsně před započatím konfliktu na Ukrajině v usnesení ze dne 22. 2. 2022 sp. zn. I. ÚS 377/22 uvedl: „*K argumentaci, že vydání brání eskalující konflikt mezi Ruskou federací a Ukrajinou, nutno podotknout, že obecné soudy s ohledem na dobu, kdy rozhodovaly, nemohly zohlednit vývoj posledních týdnů ve vztazích mezi těmito státy. Ústavní soud se přesto nedomnívá, že by ze skutečností, na které poukazuje stěžovatel a které jsou obecně známy ze sdělovacích prostředků, bylo možné vyvozovat neudržitelnost závěrů napadených rozhodnutí o přípustnosti vydání stěžovatele. Nutno ovšem připomenout, že povinnost dbát základních práv a svobod se vztahuje i na ministra spravedlnosti, který při rozhodování o povolení vydání musí zohlednit případnou podstatnou změnu okolností, k níž by došlo v období mezi rozhodnutím soudu o přípustnosti vydání a rozhodnutím ministra spravedlnosti, zda toto vydání povolí (k tomu blíže stanovisko pléna sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, body 9 a 10). Ministr spravedlnosti má navíc při rozhodování, pokud jde o možnost vydání nepovolit, širokou míru uvážení, která mu umožňuje zohlednit nejen právní překážky vydání určité osoby, ale i další okolnosti, včetně případných zahraničněpolitických souvislostí, k čemuž Ústavní soud ani obecné soudy zásadně nejsou povolány.*“

63. Se zřetelem k uvedeným okolnostem se městský soud nemůže odchýlit od závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 – 48, vyslovených v této žalobcově věci, které se týkají neposuzování zásady non-refoulement v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, pokud došlo k současnému uplatnění obou vylučujících klausulí (dle ust. § 15 i § 15a zákona o azylu). Nelze tak přisvědčit dané námitce žalobce.
64. Soud v dané věci neprováděl dokazování prohlášením manželky žalobce ze dne 8. 8. 2022, neboť postavení rodiny žalobce není z hlediska aplikace vylučujících klauzulí nijak relevantní, nejedná se zde o vlastní věcné posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, kde by bylo nezbytné zabývat se též otázkami soukromého a rodinného života žalobce.
65. Z procesního hlediska žalobce vytýkal žalovanému, že překročil maximální lhůty pro vydání rozhodnutí. K tomu soud uvádí, že lhůty pro vydání rozhodnutí a podmínky pro jejich prodloužení jsou upraveny v § 27 zákona o azylu. V dané věci žalovaný sice tyto lhůty překročil, nejednalo se však o postup svévolný či liknavý, neboť prodloužení příslušných lhůt bylo opodstatněno složitostí dané věci i množstvím dokumentů, které žalovaný musel posoudit, včetně zajištění jejich překladů. K tomu lze též poukázat na rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2005, č. j. 6 Azs 283/2004 – 80, dle kterého lhůta k vydání rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany je lhůtou pořádkovou, přičemž její nedodržení samo o sobě nevede k nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu ve věci samé. S ohledem na to soud shledal, že délka řízení nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí a není důvodem pro jeho zrušení.
66. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

67. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. srpna 2022

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.